

ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยคัดสรรกับความสามารถของพยาบาลวิชาชีพในการดูแลผู้ป่วยใกล้ตาย

โรงพยาบาลของรัฐ กรุงเทพมหานคร

เรืออากาศเอกหญิง รสนพร ประทุมวัน

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาการบริหารการพยาบาล

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2534

ISBN 974-579-721-9

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

24 ส.ค. 2547

i 20372000

RELATIONSHIP BETWEEN SELECTED FACTORS AND PROFESSIONAL
NURSES' ABILITY IN CARING FOR DYING PATIENTS,
GOVERNMENTAL HOSPITALS, BANGKOK METROPOLIS

Flight Lieutenant Rosaporn Pratoonwon

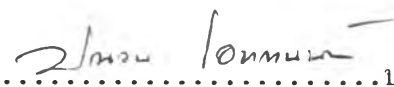
A Thesis Submitted in Partial Fulfilment of the Requirements
for the Degree of Master of Education
Nursing Administration Program
Graduate School
Chulalongkorn University
1991
ISBN 974-579-721-9

หัวข้อวิทยานิพนธ์ ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยตัดสรรกับความสามารถของพยาบาลวิชาชีพ
ในการดูแลผู้ป่วยใกล้ตาย โรงพยาบาลของรัฐ กรุงเทพมหานคร
โดย เรืออากาศเอกหญิง รสนพร ประทุมวัน
ภาควิชา คณะกรรมการบริหารหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาการบริหารการพยาบาล
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร.จินตนา ยูนิพันธุ์

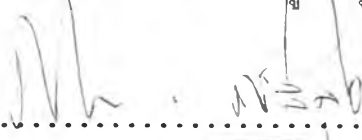
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร.ถาวร วัชรราษฎร์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.ประนอม โอทกานนท์)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.จินตนา ยูนิพันธุ์)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ดิเรก ศรีสุโข)

รศพร ประทุมวัน : ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยคัดสรรกับความสามารถของพยาบาลวิชาชีพ
ในการดูแลผู้ป่วยใกล้ตาย โรงพยาบาลของรัฐ กรุงเทพมหานคร (RELATIONSHIP BETWEEN
SELECTED FACTORS AND PROFESSIONAL NURSES' ABILITY IN CARING FOR
DYING PATIENTS, GOVERNMENTAL HOSPITALS, BANGKOK METROPOLIS) อ.ที่ปรึกษา :
รศ.ดร. จินตนา ยูนิพันธุ์, 162 หน้า ISBN 974-579-721-9

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับความสามารถของพยาบาลวิชาชีพในการดูแลผู้ป่วยใกล้ตาย
โรงพยาบาลของรัฐ กรุงเทพมหานคร และศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างบรรยากาศการทำงาน ความรู้เกี่ยวกับการ
การดูแลผู้ป่วยใกล้ตาย ความเชื่อเกี่ยวกับความตาย ประสบการณ์เกี่ยวกับความตายและภาวะใกล้ตาย และ
การปฏิบัติกิจกรรมทางศาสนากับระดับความสามารถของพยาบาลวิชาชีพในการดูแลผู้ป่วยใกล้ตาย ตัวอย่าง
ประชากรที่ศึกษา เป็นพยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในหอผู้ป่วยสามัญ และหออภิบาลผู้ป่วยหนัก จำนวน 354 คน
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมี 2 ชุด คือ ชุดที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามและความรู้เกี่ยวกับการ
ดูแลผู้ป่วยใกล้ตาย ชุดที่ 2 ประสบการณ์เกี่ยวกับความตายและภาวะใกล้ตาย ความเชื่อเกี่ยวกับความตาย
บรรยากาศการทำงาน การปฏิบัติกิจกรรมทางศาสนา และความสามารถในการดูแลผู้ป่วยใกล้ตาย ซึ่งผู้วิจัย
สร้างขึ้นเอง

ผลการวิจัยพบว่า

1. ค่าเฉลี่ยของความสามารถของพยาบาลวิชาชีพในการดูแลผู้ป่วยใกล้ตาย โรงพยาบาลของรัฐ
กรุงเทพมหานคร จำแนกเป็นรายด้าน พบว่า ความสามารถด้านการประเมินปัญหา ด้านการวางแผนการ
พยาบาล ด้านการปฏิบัติกรพยาบาล และด้านการประเมินผลการพยาบาลทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง และ
ค่าเฉลี่ยความสามารถของพยาบาลวิชาชีพในการดูแลผู้ป่วยใกล้ตาย โดยรวมก็อยู่ในระดับปานกลางด้วย
เช่นกัน

2. ประสบการณ์เกี่ยวกับความตายและภาวะใกล้ตาย บรรยากาศการทำงาน และการปฏิบัติ
กิจกรรมทางศาสนา มีความสัมพันธ์ทางบวกระดับค่ากับความสามารถของพยาบาลวิชาชีพในการดูแลผู้ป่วย
ใกล้ตาย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ความรู้เกี่ยวกับการดูแลผู้ป่วยใกล้ตาย และความเชื่อเกี่ยวกับความตาย ไม่มีความสัมพันธ์กับ
ระดับความสามารถของพยาบาลวิชาชีพในการดูแลผู้ป่วยใกล้ตาย

4. ตัวแปรที่มีความสำคัญ ในการร่วมกันพยากรณ์ความสามารถของพยาบาลวิชาชีพในการดูแล
ผู้ป่วยใกล้ตายตามลำดับ คือ ประสบการณ์เกี่ยวกับความตายและภาวะใกล้ตาย การปฏิบัติกิจกรรมทางศาสนา
และบรรยากาศการทำงาน ซึ่งร่วมกันพยากรณ์ความสามารถของพยาบาลวิชาชีพในการดูแลผู้ป่วยใกล้ตาย
ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ระดับ .05 ได้ร้อยละ 10.85 ($R^2 = .1085$)

คณะกรรมการบริหารหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชา

ลายมือชื่อนิติ

สาขาวิชา

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา

ปีการศึกษา

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

ROSAPORN PRATOOWON : RELATIONSHIP BETWEEN SELECTED FACTORS AND PROFESSIONAL NURSES' ABILITY IN CARING FOR DYING PATIENTS, GOVERNMENTAL HOSPITALS, BANGKOK METROPOLIS. THESIS ADVISOR : ASSO. PROF. JINTANA YUNIBHAND, Ph.D. 162 pp. ISBN 974-579-721-9

The purposes of this research were to study the level of professional nurses' ability in caring for dying patients, governmental hospitals, Bangkok Metropolis, and to study the relationships between organizational climate, knowledge about caring for dying patients, belief about death, experience about death and dying and religious practice, and professional nurses' ability in caring for dying patients. The research subjects consisted of 354 nurses working in general units and intensive care units, selected by multistage sampling technique. Six questionnaires were used to collect research data.

The major findings were as followed :

1. The mean of professional nurses' ability in caring for dying patients was in the medium level. In addition, the means of the above ability in each step of nursing process, which were the assessment, planning, implementation and the evaluation of care for the dying patient, were in the medium level.

2. There were positive significant relationships at the low level between experience about death and dying, organizational climate and religious practice, and professional nurses' ability in caring for dying patients, at the .05 level.

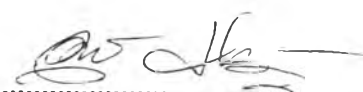
3. There were no significant relationships between knowledge about caring for dying patients and belief about death, and professional nurses' ability in caring for dying patients.

4. Factors significantly predicted professional nurses' ability in caring for dying patients were experience about death and dying, religious practice and organizational climate, at .05 level. These predictors accounted for 10.85 percent ($R^2 = .1085$) of the variance.

ภาควิชา คณะกรรมการบริหารหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชา การบริหารการพยาบาล

ปีการศึกษา ๒๕๓๔

ลายมือชื่อนิสิต

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลงด้วยความกรุณาอย่างยิ่งของ รองศาสตราจารย์ ดร.จินตนา ยูนินันท์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำข้อคิดเห็น ตลอดจนให้ความเอาใจใส่ ด้วยดีตลอดมา ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาเป็นอย่างยิ่ง จึงกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ไว้ ณ โอกาสนี้

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ดิเรก ศรีสุขโข ที่กรุณาให้คำแนะนำ เกี่ยวกับสถิติที่ใช้ในการวิจัย ผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 11 ท่าน ที่กรุณาให้ข้อเสนอแนะในการแก้ไขปรับปรุง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ตัวอย่างประชากรนยาบาลวิชาชีพชั้นทุกท่าน รวมทั้งฝ่ายการพยาบาลทั้ง 8 แห่ง ที่กรุณาให้ความร่วมมือในการเก็บข้อมูลเป็นอย่างดี ในการวิจัยครั้งนี้ และเนื่องจากคุณ การวิจัยครั้งนี้ บางส่วนได้รับมาจากทุนอุดหนุนการวิจัยของบัณฑิตวิทยาลัย จึงขอกราบขอบพระคุณ บัณฑิตวิทยาลัยมา ณ ที่นี้ด้วย

ท้ายนี้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ นางอัมพร ระมาตร์มาลี ซึ่งเป็นผู้ที่ส่งเสริมให้การศึกษา และให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยมาโดยตลอด และขอขอบพระคุณกัลยาณมิตรทุก ๆ ท่าน ที่มีส่วนช่วยให้วิทยานิพนธ์ ฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงด้วยดี

เรืออากาศเอกหญิง รสพร ประทุมวัน

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ณ
สารบัญภาพ.....	ญ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	9
ปัญหาของการวิจัย.....	10
ขอบเขตของการวิจัย.....	10
ข้อตกลงเบื้องต้น.....	10
แนวเหตุผลและสมมติฐาน.....	11
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	14
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	17
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	19
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับผู้ป่วยใกล้ตาย.....	19
แนวคิดเกี่ยวกับความสามารถของพยาบาลวิชาชีพในการดูแล ผู้ป่วยใกล้ตาย.....	36
ปัจจัยที่สัมพันธ์กับความสามารถของพยาบาลวิชาชีพในการดูแล ผู้ป่วยใกล้ตาย.....	62

สารบัญ (ต่อ)

บทที่		หน้า
3	วิธีดำเนินการวิจัย.....	78
	ประชากรและตัวอย่างประชากร.....	78
	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	81
	การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	90
	การวิเคราะห์ข้อมูล.....	91
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	92
5	สรุปผลและอภิปรายผลการวิจัย.....	110
	สรุปผลการวิจัย.....	111
	อภิปรายผล.....	116
	ข้อเสนอแนะ.....	130
	บรรณานุกรม.....	132
	ภาคผนวก.....	141
	ภาคผนวก ก. รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ.....	142
	ภาคผนวก ข. สถิติที่ใช้ในการวิจัย.....	146
	ภาคผนวก ค. ตัวอย่างเครื่องมือในการวิจัย.....	153
	ประวัติผู้วิจัย.....	162

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	จำนวนพยาบาลวิชาชีพที่เป็นประชากร จำแนกตามสังกัดโรงพยาบาล.....	80
2	จำนวนพยาบาลวิชาชีพที่เป็นตัวอย่างประชากร จำแนกตามโรงพยาบาล และประเภทหอผู้ป่วย.....	81
3	ค่าความเที่ยงของแบบสอบถามในการทดลองใช้ และเก็บข้อมูลจริง จำแนกตามแบบสอบถามแต่ละชุด.....	89
4	จำนวนและร้อยละของพยาบาลวิชาชีพ จำแนกตามสถานภาพของตัวอย่าง ประชากร.....	94
5	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความสามารถของพยาบาลวิชาชีพ ในการดูแลผู้ป่วยใกล้ตาย ด้านการประเมินปัญหา (n = 354) จำแนก เป็นรายข้อและโดยรวม.....	95
6	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความสามารถของพยาบาลวิชาชีพ ในการดูแลผู้ป่วยใกล้ตาย ด้านการวางแผนการพยาบาล (n = 354) จำแนกเป็นรายข้อและโดยรวม.....	97
7	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความสามารถของพยาบาลวิชาชีพ ในการดูแลผู้ป่วยใกล้ตาย ด้านการปฏิบัติการพยาบาล (n = 354) จำแนกเป็นรายข้อและโดยรวม.....	99
8	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความสามารถของพยาบาลวิชาชีพ ในการดูแลผู้ป่วยใกล้ตาย ด้านการประเมินผลการพยาบาล (n = 354) จำแนกเป็นรายข้อและโดยรวม.....	101
9	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความสามารถของพยาบาลวิชาชีพใน การดูแลผู้ป่วยใกล้ตาย (n = 354) โดยรวมและจำแนกเป็นรายด้าน.....	103
10	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และคะแนนเต็มของปัจจัยคัดสรร.....	104

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
11	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยคัดสรรกับความสามารถของพยาบาล วิชาชีพ ในการดูแลผู้ป่วยใกล้ตาย.....	105
12	ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ ในการเลือกตัวแปรในการพยากรณ์ ความสามารถของพยาบาลวิชาชีพ ในการดูแลผู้ป่วยใกล้ตาย.....	106
13	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (R) ระหว่างตัวพยากรณ์ที่ได้รับการ คัดเลือกเข้าสู่สมการถดถอย ค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ (R^2) และทดสอบ ความมีนัยสำคัญของสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ที่เพิ่มขึ้น (R^2 change) ในการ พยากรณ์ความสามารถของพยาบาลวิชาชีพในการดูแลผู้ป่วยใกล้ตาย เมื่อใช้ วิธี Stepwise Solution.....	107
14	ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยของตัวพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ (B) และ คะแนนมาตรฐาน (Beta) ทดสอบความมีนัยสำคัญของ B และแสดงสมการ ถดถอยพหุคูณที่ใช้พยากรณ์ความสามารถของพยาบาลวิชาชีพในการดูแลผู้ป่วย ใกล้ตาย.....	109

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1	รูปแบบภาวะทางอารมณ์ของผู้ป่วยใกล้ตาย.....	25
2	ภาวะวิตกกังวลในผู้ป่วยใกล้ตาย.....	30
3	กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	77